

Petit), nebo návštěvu Buffalo Billa v Haliči v roce 1906.

Součástí konference byl i kulatý stůl zaměřený na tematiku muzeí a indiánů, u nějž zasedli pravidelní účastníci AIW a v případě dvou prvních zmíněných také právník či pracovníci muzeí – Justin Richland, Alaka Waliová, Robert Collins a Markus Lindner. V diskusi probírali praxe z různých zemí, včetně tematiky repatriací a spolupráce s indiánskými komunitami. Debatou rezonovala otázka, kterou by bylo vhodné hlouběji otevřít i v prostředí České republiky ve vztahu k výstavní praxi předmětů z mimoevropských lokalit a která se dotýká role muzeí v 21. století. Diskutující zmiňovali své dlouholeté zkušenosti týkající se tradičního chápání muzeí jako „skladových“ prostor minulosti, v jejichž depozitářích se nachází mnoho nepopsaných předmětů. Zdůrazňovali potřebu reprezentace současných obyvatel Severní Ameriky jako živoucích bytostí 21. století a vytvoření prostoru pro to,

aby indiáni sami mohli ovlivňovat a vytvářet témata, která jsou pro ně důležitá. K tomu je však nutná otevřenost pracovníků muzeí k diskusi a ochota překonávat nesnáze, které často vyvstávají při nepochopení perspektiv jednotlivých aktérů.

On-line setkávání bylo kvůli kolegům z USA a Kanady posunuto do odpoledních a večerních hodin a tento formát konference vedl i k nižšímu počtu účastníků z této části světa oproti předchozím rokům. V případě amerických kolegů se termín konference kryl i s Dnem děkuvzdání. Virtuální forma však současně umožnila připojení množství posluchačů bez příspěvku, kteří se aktivně zapojovali do diskusí.

V roce 2021 se bude konat AIW na Kypru, a to opět ve virtuální podobě, tématem bude erotika a sexualita. Další ročník, jehož hlavním zaměřením bude arktická oblast, se uskuteční v roce 2022 v Lucembursku. Zájem o pořádání některého z následujících ročníků vznesla Univerzita Pardubice.

Livia Šavelková

(Katedra sociální a kulturní antropologie, FF, Univerzita Pardubice)

Historicky 1. a 2. virtuální debata zahraničních Čechů se zástupci Ministerstva zahraničních věcí ČR, 18. 11. 2020 a 11. 12. 2020

V polovině listopadu se odehrála s ohledem na celosvětovou pandemickou situaci na video-konferenční platformě Zoom 1. virtuální debata

ministra zahraničních věcí ČR Tomáše Petříčka s krajany z celého světa, která byla o necelý měsíc později následována 2. debatou. Mezi po-

zvané hosty patřil Martin Smolek, náměstek ministra pro řízení sekce právní a konzulární, a Pavel Pitel, ředitel konzulárního odboru Ministerstva zahraničních věcí ČR (dále jen MZV ČR). Obě debaty iniciovaly Dagmar Straková, koordinátorka krajanů v Evropě a ředitelka České školy bez hranic (ČŠBH) v Bruselu, a Marta McCabe, spoluautorka Petice krajanů v USA a ředitelka Czech and Slovak School of North Carolina v USA, obě pak za iniciativu s názvem *Chceme volit distančně*, průběh moderoval spolu s nimi Jan Kovařík z Českého rozhlasu. K oběma debatám byl přizván také zvláštní zmocněnec pro krajanové záležitosti MZV ČR Jiří Krátký.

Tématem první debaty byla především dlouhodobě řešená problematika distančních korespondenčních voleb, o které čeští krajané v zahraničí soustavně, avšak prozatím neúspěšně usilují. V průběhu debaty došlo i na vyjasňování a upřesňování role MZV ČR ve vztahu ke krajanům a řešily se specifické otázky života krajanů v zahraničí vztahující se k agendě České republiky. Všichni zástupci se shodli na důležitosti rychle se rozvíjející a rostoucí role krajanů, kteří prezentují Českou republiku ve světě a posilují její jméno v zahraničních mezinárodních stycích. To, že je tento vliv nezanedbatelný, dokládají počty krajanů v zahraničí. Ty sice nejsou zcela přesně statisticky podchyceny a liší se mnohdy (i řádově v tisících osob) výrazně s ohledem na zdroj,

ze kterého jsou data čerpána, avšak kvalifikované odhady hovoří o poměrně vysokém čísle cca 2 800 000 potomků Čechů žijících v zahraničí a 500 000 – 700 000 občanů ČR žijících za hranicemi České republiky. Prioritami, na které se MZV ČR zaměřuje ve vztahu ke krajanům především, jsou podpora českého jazyka a české kultury v zahraničí a udržení kontinuity cca 300 českých zahraničních spolků. Ministr zahraničních věcí ČR dále hovořil o dynamice a proměnách krajanových komunit v zahraničí a zdůrazňoval cílenou snahu o propojení ČR s nimi. Jedním z nástrojů, které mají propojení umožnit, je nově spuštěný, ještě ne zcela dokončený web www.czechglobal.cz, který má sloužit krajanům ke sdílení informací, aktivit, navazování potřebných kontaktů a zjišťování témat, která jsou pro komunitu v zahraničí v současnosti aktuální. Dalším chystaným prvkem sloužícím k propojení krajanů a České republiky má být webový portál, který je plánován jako výsledek projektu TA ČR s názvem *Nové přístupy ke koordinaci krajanové problematiky* a na kterém spolupracují následující subjekty: Přírodovědecká fakulta UK, Etnologický ústav AV ČR, v. v. i., a NUVIT, z. ú.

Velmi palčivou a klíčovou otázkou je však pro krajanů již zmíněná problematika korespondenčních voleb. Ta s ohledem na zaměření debaty rezonovala po celou dobu mezi cca třisetčlennou skupinou zahraničních Čechů a zástupci vlády

ČR. Krajanům se dostalo ujištění, že korespondenční volba je již v návrhu novelizace volebního zákona a pokud vše půjde dobře, bude možné se korespondenčně účastnit voleb již od následujícího podzimu roku 2021. V debatě se dále řešila problematika honorárních konzulátů, petiční výbor Poslanecké sněmovny ČR či otázka zapojení krajanů do dění v ČR a jejich větší zviditelnění mezi širokou veřejností.

Zaměření druhé krajauské debaty zahraničních Čechů bylo veskrze praktické – diskutovalo se o tématech právních a konzulárních. Debata byla rozdělena do šesti bloků. Martin Smolek se v úvodu věnoval popisu agendy a nových trendů konzulární sekce MZV ČR ve vztahu ke krajanům a zabíral se otázkami působnosti honorárních konzulů.

Přítomen byl i ředitel konzulárního odboru Pavel Pitel, který osvětlil postup a proceduru vydávání, popřípadě obnovy českých dokladů v zahraničí. Následoval blok s návrhem na případné kroky v krizových situacích, které mohou krajané v zahraničí zastihnout.

Debata byla zakončena závěrečným vyzváním Jana Kovaříka k zaslání vánoční pohlednice všem poslancům, senátorům, předsedovi vlády a ministromi vnitra s jediným přáním – splněním slibu a umožněním zahraničním Čechům účastnit se distančních voleb. Z následných reakcí bylo patrné, že obě proběhlé debaty byly vnímány zahraničními Čechy jako vstřícná gesta ze strany účastníků zastupujících Českou republiku s příslibem konání podobných akcí do budoucna.

Veronika Beranská (EÚ AV ČR, v. v. i.)

Otevření muzea lidových podmaleb na skle v Schönbrunn am Lusén

Dne 26. 6. 2020 bylo v budově někdejší školy bavorské obce Schönbrunn am Lusén otevřeno Hinterglasmuseum s podtitulem Geschichte der Raimundsreuter Hinterglasmalerei. Muzeum podmaleb z přilehlého Raimundsreutu představuje spolu s Hinterglasmuseem v rakouském Sandlu jednu z mála střeoevropských institucí svého druhu výslovně specializovaných na problemati-

ku zlidovělé malby na skle. Realizátorem stavby je Gemeinde Hohenau, na jejímž katastrální území se nacházejí obce Schönbrunn a Raimundsreut. Iniciátorem projektu byl spolek Freunde und Förderer des Raimundsreuter Hinterglasbild, jehož členka Josefine Nussart za své dlouhodobé aktivity na tomto poli obdržela v roce 2018 prestižní ocenění Baumsteftenlenz-Heimatpreis.